

Comentariul poeziei Epigonii scrisa de Mihai Eminescu - a treia parte

Partea a doua a poemului are ca "mobil" polemica. Satira vizeaza tocmai epigonismul si pe reprezentantii lui, in care il recunoastem pe omul "modern", cu o atitudine radical opusa vizionarismului antecesorilor increzatori in gandirea critica. Omul modern e purtator de masca - "mimare profanatoare a unor sentimente si atitudini (...) sau a unui limbaj" (Ioana Em. Petrescu).

Daca poezia de altadata se identifica mitului, daca arta nu mai e limbaj autentic, artistul traieste ruptura dramatica intre sine si univers. In acest punct, constructia duala a poemului se supune procedeelelor romantismului. Antiteza lucreaza la mai multe niveluri. Elogiu vs. satira de un "sarcasm plastic" (G. Calinescu) sunt atributele prin care se identifica doua generatii - voi (ei) / noi (inalte idealuri sociale, vizionarism, noblete, profunzime, credinta in misiunea transformatoare a artei si, respectiv, micime sufleteasca, absenta idealului, blazare, marginire, falsitate, goliciune, pesimism, scepticism).

Limbajul plastic, metaforic, verbul energic si paralelisme de mare efect definesc aceasta a doua parte a poemului. Necrutatoare, invectiva cade aici definitiv asupra unei generatii vulgare, inconsistente: "Simtiri reci, harfe zdrobite, I Mici de zile, mari de patimi, inimi batrane, urate, I Masti razande, puse bine pe-un caracter inimic. I Dumnezeul nostru: umbra; patria noastra: o fraza; I In noi totul e spoiala, totu-i lustru fara baza; I Voi credeati in scrisul vostru, noi nu credem in nimic!".

Viitor si trecut isi inverseaza pozitia, rolul, si aceasta rasturnare e semnul regresului. Generalizarea functioneaza apoi ca proiectare a ideilor asupra intregului cosmos (cf. G. Calinescu). Filosofia schopenhaueriana e modelul: "Moartea succede vietii..." Definirea filosofiei, a poeziei poarta semnele ironiei amare si, ca atare, trebuie citite si ele rasturnat. Sunt definitii ce s-au adaptat lumii moderne. Daca pentru antecesorii poezia era metafora + mit + simbol = alegorie (Joc cu icoane"), asa cum o delimita Schlegel, dar, intai de toate, cantare ("atribut natural al bardului"), pentru contemporani e forma seaca, si, deci, destituita din locul ei de limbaj privilegiat adanc - al sensurilor concrete originare.

Ideea retorica pe care o identifica in poem Calinescu se concretizeaza ca "paralela" intre creatia a doua varste ale poeziei. Epigonii e "o disputa mascata intre antici si moderni", o polemica amara a poetului cu propriul sau context istoric.